Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

22. mai 2014*

Apellatsioonkaebus — Konkurents — Keelatud kokkulepped — Tööstuslike kilekottide turg — Tütarettevõtja toimepandud rikkumise emaettevõtjale süüks panemine — Põhjendamiskohustus

Kohtuasjas C-36/12 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 24. jaanuaril 2012 esitatud apellatsioonkaebus,

Armando Álvarez SA, asukoht Madrid (Hispaania), esindajad: *abogado* M. Troncoso Ferrer, *abogado* E. Garayar Gutiérrez ja *abogado* C. Ruixo Claramunt,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Castilla Contreras ja F. Castillo de la Torre, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president A. Borg Barthet, kohtunikud E. Levits, ja M. Berger (ettekandja),

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: ametnik L. Carrasco Marco,

arvestades kirjalikus menetluses ja 15. jaanuari 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Armando Álvarez SA palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu otsuse Álvarez *vs.* komisjon (T-78/06, EU:T:2011:673; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi, milles ta palus osaliselt tühistada komisjoni 30. novembri 2005. aasta

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

otsuse K (2005) 4634 (lõplik), mis käsitleb [EÜ] artikli 81 alusel algatatud menetlust (juhtum COMP/F/38.354 – tööstuslikud kotid) (edaspidi „vaidlusalune otsus"), ning tühistada talle otsusega määratud trahv või teise võimalusena seda vähendada.

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

2 Apellant on Hispaania õiguse alusel asutatud aktsiaselts, kes on arendanud mitmesugust tööstustegevust metallkanistrite tootmise, tisleritoodete tööstusliku tootmise ja puidumüügi sektoris. Tal on mitu tütarettevõtjat, nende hulgas Plásticos Españoles SA (ASPLA) (edaspidi „ASPLA"), kelle aktsiakapitalis kuulus talle 2002. aastal 98,6% suurune osalus.

3 British Polythene Industries plc teatas novembris 2001 Euroopa Ühenduste Komisjonile kartellikokkuleppest tööstuslike kottide sektoris (edaspidi „kartellikokkulepe").

4 Pärast kontrollimiste läbiviimist 2002. aasta juunis algatas komisjon 29. aprillil 2004 haldusmenetluse ning võttis vastu vastuväiteteatise mitme äriühingu suhtes, kelle hulka kuulusid ka ASPLA ja apellant.

5 Komisjon võttis 30. novembril 2005 vastu vaidlusaluse otsuse, mille artikli 1 lõike 1 punktis j on sätestatud, et ASPLA ja apellant on rikkunud EÜ artiklit 81, kuna nad osalesid 8. märtsist 1991 kuni 26. juunini 2002 tööstuslike kottide sektoris Belgias, Saksamaal, Hispaanias, Prantsusmaal, Luksemburgis ja Madalmaades kokkulepetes ja kooskõlastatud tegevuses, mis seisnes hindade kindlaksmääramises ja ühise hindade arvutamise süsteemi kehtestamises, turgude jagamises ja müügikvootide määramises, klientide, tehingute ja tellimuste jagamises, teatavate pakkumismenetluste raames kooskõlastatud pakkumiste esitamises ning isikustatud teabe vahetamises.

6 Seetõttu määras komisjon ASPLA-le ja apellandile vaidlusaluse otsuse artikli 2 esimese lõigu punktis h 42 miljoni euro suuruse trahvi, mille maksmise eest vastutavaks tunnistati need kaks äriühingut solidaarselt.

Vaidlustatud kohtuotsus

7 Apellant esitas vaidlusaluse otsuse peale hagi, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 24. veebruaril 2006. Hagis palus ta sisuliselt tühistada otsuse teda puudutavas osas või teise võimalusena vähendada komisjoni poolt talle määratud trahvi suurust.

8 Hagi põhjendamiseks esitas apellant üheainsa väite, et faktide hindamisel on tehtud viga ning on rikutud süütuse presumptsiooni ja kaitseõiguste tagamise põhimõtet.

9 Üldkohus jättis hagi täies ulatuses rahuldamata.

Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

10 Apellant palub Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja vaidlusalune otsus ning

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

11 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

— mõista kohtukulud välja apellandilt.

12 Euroopa Kohtu kuuenda koja presidendi 15. mai 2013. aasta otsusega peatati käesolev apellatsioonimenetlus kuni menetluse lõpuni kohtuasjades, milles tehti kohtuotsused Gascogne Sack Deutschland *vs.* komisjon (C-40/12 P, EU:C:2013:768), Kendrion *vs.* komisjon (C-50/12 P, EU:C:2013:771) ja Groupe Gascogne *vs.* komisjon (C-58/12 P, EU:C:2013:770). Menetlust jätkati pärast nende kohtuotsuste kuulutamist 26. novembril 2013.

Apellatsioonkaebus

Esimese võimalusena esitatud väide

Poolte argumendid

13 Apellant väidab, et Üldkohus omistas vaidlustatud kohtuotsuses talle vastutuse tuvastatud rikkumise eest kahe põhjenduse alusel, mida vaidlusalune otsus ei sisaldanud. Esiteks leidis Üldkohus oma otsuse punktides 38 ja 39, et komisjoni esitatud tõendite põhjal on võimalik tuvastada apellandi otsene osalemine kartellikokkuleppes, mida aga ei nähtu vaidlusaluse otsuse põhjendustest. Teiseks viitas Üldkohus sama kohtuotsuse punktis 35 eeldusele, mille kohaselt apellant kui emaettevõtja, kellele kuulub tütarettevõtja ehk ASPLA aktsiakapitalis 100% suurune osalus, avaldas tütarettevõtja tegevusele otsustavat mõju, kuigi komisjon sellele eeldusele vaidlusaluses otsuses ei tuginenud.

14 Lähtudes ekslikult nendest kahest põhjendusest, rikkus Üldkohus õigusnormi ja apellandi kaitseõigusi, kuivõrd viimasel ei olnud võimalik ennast kaitsta väidete eest, mida vaidlusalune otsus ei sisaldanud.

15 Komisjon leiab, et see väide ei ole põhjendatud. Vaidlusaluses otsuses põhineb apellandi vastutus selgelt eeldusel, et ta emaettevõtjana avaldas oma tütarettevõtja tegevusele otsustavat mõju. Ainult täiendavalt on otsuses mainitud kaudseid tõendeid sellise mõju tegeliku avaldamise kohta apellandi poolt.

Euroopa Kohtu hinnang

16 Sellega seoses tuleb märkida, et käesolevas kohtuasjas viitas komisjon vaidlusaluse otsuse põhjenduses 580 sõnaselgelt eeldusele, mille kohaselt avaldab emaettevõtja, kellele kuulub tütarettevõtja kapitalis 100% suurune osalus, viimasele tegelikult otsustavat mõju, ning märkis seejärel otsuse põhjenduses 584, et seda lähenemisviisi analüüsitakse üksikasjalikult iga asjassepuutuva ettevõtja osas juhtumipõhiselt (vt kohtuotsus Kendrion *vs.* komisjon, EU:C:2013:771, punkt 28).

17 Vaidlusaluse otsuse põhjendustes, mis käsitlevad ASPLA-t ja apellanti, märkis komisjon esiteks põhjenduses 669, et apellandile kuulub ASPLA aktsiakapitalis 98,6% suurune osalus. Teiseks märkis ta sama otsuse põhjenduses 671, et apellant on väga tihedalt seotud ASPLA igapäevase juhtimisega. Selle seisukoha kinnitamiseks mainis komisjon otsuse põhjendustes 672–676 tõendeid, mille üle vaieldi kirjalikus menetluses ja mis puudutasid apellandi kõrgeima tasandi juhtide viibimist vähemalt 22-l kartellikokkuleppes osalenud ettevõtjate vahelisel koosolekul ning ASPLA esindajate poolt apellandi juhtidele teiste koosolekute kokkuvõtete vähemalt näilikku edastamist.

18 Neil asjaoludel ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 35 leidis, et lähtudes kohtupraktikast, mis käsitleb tingimusi, mille esinemisel eeldatakse, et emaettevõtja avaldab oma tütarettevõtjale otsustavat mõju, oli komisjonil õigus eeldada, et arvestades apellandi 98,6% suurust osalust ASPLA aktsiakapitalis, avaldas apellant viimase tegevusele otsustavat mõju.

19 Lisaks ei saa apellant tulemuslikult väita, et tal ei olnud võimalik oma kaitseõigusi teostada komisjoni poolt selle eelduse kasutamise suhtes. Üldkohtule esitatud hagimenetluse algatusdokumendist, täpsemalt selle punktist 19 ilmneb nimelt, et apellant möönis selle eelduse olemasolu, kuigi ta süütuse presumptsioonist lähtudes vaidlustas selle eelduse õiguspärasuse. Apellandi vastavaid argumente analüüsiti vaidlustatud kohtuotsuse punktides 22–29 ja need lükati tagasi kohtuotsuse punktis 30.

20 Samuti analüüsis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 36 ja 37 õigesti argumente, mis apellant esitas, et lükata ümber tema ja ta tütarettevõtja vahelistest kapitalialastest seostest tulenev tegeliku kontrolli eeldus, millele komisjon oli tuginenud. Analüüsimisel esitas Üldkohus põhjused, miks ühegagi neist argumentidest ei saa tema hinnangul nõustuda.

21 Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 38 ja 39 kuuluvad Üldkohtu arutluskäigu samasse etappi ning nende ulatuse hindamisel tuleb seega arvesse võtta arutluskäigu loogilist järjestust.

22 Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsus punktis 38, et apellandi kõrgeima tasandi juhtide viibimisest paljudel kartellikokkuleppes osalenud ettevõtjate vahelistel koosolekutel ja asjaolust, et apellanti hoiti teistel koosolekutel toimunuga kursis ASPLA esindajate koostatud kokkuvõtete abil, piisab tõendamiseks, et ta otseselt osales kartelli raames toimunud aruteludel. Sama kohtuotsuse punktis 39 leidis Üldkohus, et see, et apellandi esindajaid ei olnud apellandi sõnul volitatud kartellikokkuleppes osalema, ei puutu asjasse.

23 Vastupidi apellandi väidetele ei saa neid hinnanguid tõlgendada nii, et nendest ilmneks, et talle omistati täiendav vastutus kartellikokkuleppes otsese osalemise eest. Oma arutluskäigu selles osas piirdus Üldkohus nimelt hindamisega, kas asjassepuutuvad ja usutavad on kõnealuse eelduse ümberlükkamiseks apellandi esitatud argumendid ja täiendavad andmed, millele tuginedes komisjon leidis, et kõnealune äriühing avaldas oma tütarettevõtjale otsustavat mõju. Talle esitatud tõendite hindamisel võis Üldkohus õiguspäraselt rõhutada tõenduslikku jõudu, mis tema hinnangul on kaudsel tõendil, mille komisjon tuletas kahe äriühingu juhtorganite omavahelisest põimumisest, ilma et see hinnang muudaks apellandile omistatud vastutuse alust.

24 Neil asjaoludel ei saa apellant väita, et apellandil ei olnud võimalik teostada oma kaitseõigusi talle täiendava vastutuse omistamise suhtes.

25 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et apellatsioonkaebuse põhjendamiseks apellandi esimese võimalusena esitatud väide tuleb tagasi lükata.

Teise võimalusena esitatud väide

Poolte argumendid

26 Apellant väidab, et õigusnormi rikkumine, mille Üldkohus pani toime, kui ta tegi otsuse põhjenduste alusel, millele vaidluse pooled ei tuginenud, tõi kaasa selle, et hagimenetluse algatusdokumendis tegelikult esitatud väited jäid hindamata, mistõttu on vaidlustatud kohtuotsuses esitatud arutluskäik ebajärjepidev ja puudulikult põhjendatud.

27 Apellant on seisukohal, et kuigi komisjon ei viidanud tema puhul mingile eeldusele, mille kohaselt emaettevõtja vastutab oma tütarettevõtja tegevuse eest, oli tema poolt oma tütarettevõtjale mõju avaldamise kohta esitatud ainus tõend peale tema osaluse tütarettevõtja aktsiakapitalis see, et kõnealuse kahe äriühingu juhatuses olid osa liikmetest samad. Apellant väitis Üldkohtus, et see tõend on ebapiisav, ja tugines muudele põhjendustele, et lükata ümber talle seoses kartellikokkuleppega omistatud vastutus. Üldkohus jättis aga need argumendid täielikult hindamata.

28 Komisjoni sõnul ei ole teise võimalusena esitatud väide põhjendatud.

Euroopa Kohtu hinnang

29 Sissejuhatuseks tuleb tõdeda, et apellandi poolt teise võimalusena esitatud väide lähtub eeldusest, et komisjon ei tuginenud vaidlusaluses otsuses eeldusele, et emaettevõtja avaldab otsustavat mõju tütarettevõtjale, kelle aktsiakapitalis tal on 100% või peaaegu 100% suurune osalus. Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 16–19, on apellandi eeldus väär.

30 Lisaks ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktidest 20–22, et vastupidi apellandi väidetele ei ole ebajärjepidevad vaidlustatud kohtuotsuses sisalduvad põhjendused, mis puudutavad argumente, mis apellant esitas selle eelduse ümberlükkamiseks, mille kohaselt ta avaldas oma tütarettevõtjale otsustavat mõju.

31 Mis puudutab apellandi teise võimalusena esitatud väites sisalduvat viidet sellele, et Üldkohus rikkus oma põhjendamiskohustust, kui ta ei vastanud igale argumendile, mis apellant esitas otsustava mõju avaldamise eelduse ümberlükkamiseks, siis tuleb märkida, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale ei tähenda Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklist 36 ja artikli 53 esimesest lõigust Üldkohtule tulenev kohustus otsuseid põhjendada, et Üldkohus peaks esitama põhjenduskäigu, milles analüüsitakse ammendavalt ja ükshaaval vaidluse poolte kõiki argumente (kohtuotsus Groupe Gascogne *vs.* komisjon, EU:C:2013:770, punkt 37).

32 Üldkohus analüüsis apellandi argumente vaidlustatud kohtuotsuse punktides 36 ja 37. Kuigi teatud argumentide – näiteks nende, mis puudutavad kahe kõnealuse äriühingu tööstustegevuse laadi, nende majanduslikku väärtust, väljastpoolt pärit juhtide kasutamist ja Hispaania ühinguõigust – tagasilükkamist põhjendati üksnes lühidalt, olid põhjendused siiski piisavad, et võimaldada apellandil mõista põhjuseid, millele Üldkohus tugines. Nendest punktidest ilmneb nimelt, et Üldkohus leidis, et need asjaolud ei saa kahtluse alla seada selliste asjaolude tõenduslikku jõudu, nagu apellandi kõrgeima taseme juhtide roll mõlema äriühingu toimimisel ja nende juhatuse suures osas identse koosseisu praktiline mõju, millele komisjon viitas selle eelduse toetuseks, mille kohaselt kuna apellandile kuulus ASPLA aktsiakapitalis peaaegu 100% suurune osalus, võis eeldada, et ta avaldas oma tütarettevõtjale otsustavat mõju.

33 Mis puudutab apellandi soovi vaidlustada hinnangu, mille Üldkohus andis talle esitatud faktidele ja tõenditele, siis piisab märkimisest, et niisugune hinnang ei kujuta endast õigusküsimust, mille üle oleks Euroopa Kohtul õigust apellatsioonimenetluses kontrolli teostada, välja arvatud juhul, kui on rikutud tõendamiskoormist ja tõendite esitamist puudutavaid norme või kui nimetatud tõendeid on moonutatud (kohtuotsus FLSmidth *vs.* komisjon, C-238/12 P, EU:C:2014:284, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

34 Eespool toodud kaalutlusi silmas pidades tuleb apellandi teise võimalusena esitatud väide tagasi lükata.

35 Kuna nõustuda ei saa kummagi väitega, mis apellant oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks on esitanud, tuleb apellatsioonkaebus rahuldamata jätta.

Kohtukulud

36 Kodukorra artikli 184 lõikes 2 on ette nähtud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.

37 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna apellant on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb apellandi kohtukulud jätta tema enda kanda ja mõista temalt vastavalt komisjoni sellekohasele nõudele välja käesoleva apellatsioonimenetlusega komisjonile kaasnenud kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista käesoleva apellatsioonimenetluse kulud välja Armando Álvarez SA-lt.

Allkirjad